

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania B. Sp. z o.o. z siedzibą w W. obecnie Syndyka masy upadłości B. Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.  
z udziałem zainteresowanych: A. G., K. G., K. B. Z., H. C., A. M., X. S., A. S.  
o ubezpieczenie społeczne,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r.,  
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
odstępuje od obciążania odwołującej się kosztami postępowania  
kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

B. sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 czerwca 2015 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji, polegające na nierozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacji, w tym: zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 k.p.c., przez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy w wyniku bezzasadnego pominięcia: wniosku dowodowego wnioskodawcy w postaci dowodu z zeznań zainteresowanych, zwłaszcza w sytuacji, gdy w stosunku do

zainteresowanych A. G., K. B. Z. , jak i H. C. pozostawała uzasadniona wątpliwość co do posiadania przez wskazanych zainteresowanych statusu ucznia lub studenta w spornych okresach, oraz dowodu z zeznań świadków A. G. i K. D. w sytuacji, gdy posiadali oni szeroką wiedzę w zakresie wykonywania spornej umowy, zarzutu naruszenia art. 65 § 2 k.c. przez jego błędną wykładnię, co skutkowało nietrafną interpretacją postanowień spornych umów, naruszenia art. 380 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., „przez nierozpoznanie postanowień Sądu pierwszej instancji oddalających wniosek dowodowy skarżącej o przesłuchanie zainteresowanych oraz w charakterze świadka A. G. oraz K. D. na okoliczność rodzaju wykonywanych przez zainteresowanych w ramach umowy czynności oraz ich rezultatu w sytuacji, gdy posiadali oni szerszą wiedzę w zakresie wykonywania spornych umów”; art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez brak uzasadnienia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i poprzestanie na lakonicznym twierdzeniu, że Sąd Okręgowy zgromadził w sprawie obszerny materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego, w szczególności przez niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodów z zeznań zainteresowanych oraz świadków, co doprowadziło do nieprawidłowego uzasadnienia wyroku przez nierozpoznanie wszystkich okoliczności podnoszonych przez stronę skarżącą; art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu, że fakt posiadania statusu ucznia lub studenta przez zainteresowanego winien być udowodniony przez wnioskodawcę, w sytuacji gdy to organ rentowy w związku z przekwalifikowaniem zawartych przez wnioskodawcę umów o dzieło na umowy zlecenia na etapie wydawania decyzji winien tę okoliczność ustalić, skoro w oparciu o nią dokonywał wiążących ustaleń zmierzających do objęcia zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, ewentualnie sąd z urzędu winien tę okoliczność ustalić jako przesądzającą kwestię zasadności zgłoszenia zainteresowanych do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, z uwagi na brak możliwości czynienia ustaleń w tym zakresie przez wnioskodawcę, ze względu na brak dostępu do informacji potwierdzających fakt posiadania przez zainteresowanych statusu ucznia lub studenta; art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w związku z art. 321 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez orzeczenie ponad żądanie w zakresie

orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego, tj. zawarcie w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania apelacyjnego w sytuacji braku żądania strony przeciwnej co do ich zasądzenia.

Skarżąca zarzuciła także naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 353<sup>1</sup> k.c., przez ich błędną wykładnię polegającą na nietrafnej interpretacji oświadczeń woli stron, w tym celu i zamiaru stron oraz treści zawartej pomiędzy zainteresowanym a skarżącą umowy, a w szczególności przez przyjęcie, że umowa ta była umową o świadczenie usług, podczas gdy z postanowień tej umowy oraz z celu i zamiaru stron w momencie jej zawierania wynika, że umowa ta wykazywała cechy umowy o dzieło, tj. odpowiedzialność za wady dzieła, wskazane w umowie podstawy do ustalenia wynagrodzenia oraz wykonanie dzieła w ściśle określonym terminie za ustalonym wynagrodzeniem; art. 734 k.c. w związku z art. 750 k.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie zawarto umowę o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o umowie zlecenia, podczas gdy strony nie były zobowiązane w umowie do sprecyzowania w sposób zindywidualizowany konkretnego dzieła, a doprecyzowały to w drodze wzajemnych ustaleń oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963), przez ich niewłaściwe zastosowanie w związku z błędnym przyjęciem, że umowa zawarta między wnioskodawcą a zainteresowanym była umową o świadczenie usług, podczas gdy ustalenia faktyczne winny prowadzić do wniosku, że wnioskodawcę z zainteresowanego łączył stosunek prawny odpowiadający przedmiotowo istotnym elementom umowy o dzieło, a tym samym błędnie objęto zainteresowanego obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „w sprawie występują istotne zagadnienia prawne: czy gotowy zestaw promocyjny produktów kosmetycznych lub spirytusowych obejmujący określoną ilość składników wchodzących w skład zestawu oraz wymagający jego przygotowania od podstaw tj. od złożenia kartonika, przez odpowiedni dobór elementów składowych, aż po jego zapakowanie jest dziełem tj. wytworem indywidualnym wykonawcy, a ponadto, czy w przypadku przekwalifikowania przez

organ rentowy umowy o dzieło na umowę o świadczenie usług ciężar dowodu faktu posiadania przez zainteresowanego statusu ucznia lub studenta, uzależniający jego zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, winien spoczywać na płatniku czy też na organie rentowym, który wydał decyzję bez poczynienia wiążących ustaleń w tym zakresie”, ponadto wskazał, że „skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny naruszył wskazane wyżej przepisy postępowania, a to naruszenie art. 378 § 1 k.p.c., art. 380 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w związku z art. 321 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz przepisy prawa materialnego”.

W odpowiedzi na skargę Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o wydanie postanowienia o nieprzyjęciu jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się

weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., należy zauważyć, że sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego

(por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Skarżąca wymagań tych nie spełniła, gdyż postawione pierwsze pytanie nie odnosi się do wykładni prawa na poziomie abstrakcyjnym (generalnym), ale wskazuje, że chodzi w istocie o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co do zarzutów postawionych w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego.

Co więcej, w kwestii rozróżnienia umowy o dzieło (art. 627 k.c.) od umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.), których przedmiotem jest wykonywanie określonych czynności w zamian za wynagrodzenie, wielokrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy. W orzecznictwie skupiono się na wyinterpretowaniu cech konstytutywnych omawianych reżimów prawnych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 czerwca 1976 r., II CR 193/76, OSPiKA 1976 nr 11-12, poz. 194; z dnia 12 lipca 1979 r., II CR 213/79, OSNCP 1980 nr 3, poz. 51; z dnia 20 maja 1986 r., III CRN 82/86, OSNCP 1987 nr 8, poz. 125; z dnia 27 maja 1983 r., I CR 134/83, OSPiKA 1984 nr 4, poz. 84 z glosą A. Szpunara i z dnia 25 listopada 2004 r., V CK 235/04, Biuletyn Sądu Najwyższego 2005 nr 4, s. 13). Charakterystyka umowy o dzieło i zlecenie, pozwalająca na wyznaczenie właściwości (natury) danego modelu umownego została przeprowadzona również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 sierpnia 2013 r., II UK 26/13, LEX nr 1379926; z dnia 8 listopada 2013 r., II UK 157/13, LEX nr 1396414; z dnia 14 listopada 2013 r., II UK 115/13, LEX nr 1396411; z dnia 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 115; z dnia 25 marca 2015 r., III UK 159/14, LEX nr 1677132). W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się prymat swobody umów, który może zostać przełamany w sytuacji, gdy strony układają treść więzi prawnej lub oznaczają jej cel niezgodnie z właściwościami (naturą) wybranego stosunku prawnego. Wskazane dyrektywy wynikają *explicite* z treści art. 353<sup>1</sup> k.c., znajdują też odzwierciedlenie w zasadach wykładni oświadczeń woli (art. 65 § 1 i § 2 k.c.). Oznacza to, że sąd może zakwestionować deklarowaną przez strony naturę zobowiązania i uznać brak podstaw do nadania decydującego znaczenia woli stron, co uzasadnia pominięcie rozważań w zakresie przekazu wynikającego z oświadczeń stron.

Gdy idzie o kwestię, „czy w przypadku przekwalifikowania przez organ rentowy umowy o dzieło na umowę o świadczenie usług ciężar dowodu faktu posiadania przez zainteresowanego statusu ucznia lub studenta, uzależniający jego zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, winien spoczywać na płatniku czy też na organie rentowym, który wydał decyzję bez poczynienia wiążących ustaleń w tym zakresie”, to odpowiedź na postawione pytanie można znaleźć w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Mianowicie, dla oceny, czy strona wywiązała się ze swojego wynikającego z art. 232 k.p.c., istotne znaczenie ma to, że według najbardziej podstawowej zasady, powoda obciąża dowód faktów prawotwórczych (z których wywodzi skutki prawne). Jednakże rozkład ciężaru dowodu w procesie cywilnym kształtuje się dynamicznie, gdyż strony równocześnie przedstawiają twierdzenia i dowody na ich poparcie, zwalczając wzajemnie swe stanowiska. Rozkładem ciężaru dowodów w procesie cywilnym rządzą następujące reguły: a) faktów tworzących prawo powinien w zasadzie dowieść powód (tu: odwołujący się); dowodzi on również fakty uzasadniające jego odpowiedź na zarzuty pozwanego; pozwany (tu: organ rentowy) dowodzi fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda; b) faktów tamujących oraz niweczących powinien dowieść przeciwnik tej strony, która występuje z roszczeniem, czyli z zasady pozwany (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2010 r., II PK 184/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 180; z dnia 10 grudnia 2015 r., III PK 39/15, LEX nr 1944282). Inaczej rzecz ujmując, fakty rodzące pozytywne skutki prawne dla zgłoszonego żądania wskazuje powód (odwołujący się), a fakty „negatywne” (niweczące zgłoszone żądanie) - pozwany (organ rentowy). W konsekwencji, posiadanie przez zainteresowanego statusu studenta lub ucznia jest faktem, z którego pozytywne skutki prawne wywodzi odwołujący się płatnik składek, a nie organ rentowy. Zatem to płatnik składek jest obowiązany wskazywać dowody potwierdzające taki status zainteresowanego. Dodać też trzeba, że obowiązek wskazania (wskazywania) stosownych dowodów, wynikający z art. 232 k.p.c., nie jest równoznaczny z ich dostarczeniem sądowi. Podkreśla się też, że ciężar dowodu obciąża osobę, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne niezależnie od tego, czy może ona przedstawić określone

dowody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2007 r., II CSK 23/07, LEX nr 315397 oraz z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 363/08, LEX nr 560510).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmiennieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. (na które powołuje się skarżąca) jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Odnosząc się natomiast do przesłanki określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398<sup>4</sup> k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>4</sup> § 1 w związku z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego

oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Z tych przyczyn argumentacja, że określony przepis prawa budzi poważne wątpliwości interpretacyjne, wymagające zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, wyklucza powoływanie się na jego oczywiste naruszenie, które zachodzi wtedy, gdy przedstawiona przez sąd drugiej instancji wykładnia lub zastosowanie tego przepisu jest sprzeczne z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (a taki zabieg zastosowała skarżąca w odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa materialnego, jak też zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., wywodząc, jednej strony, że wymagają one wykładni, z drugiej zaś, że doszło do oczywistego ich naruszenia).

Biorąc pod uwagę, że rozróżnienie dwóch wskazanych wyżej reżimów umownych (mowa o dzieło, umowa o świadczenie usług) wymaga szczegółowej, a przede wszystkim wieloaspektowej oceny, nieprzekonujące jest stanowisko o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. W świetle przedstawionego wyżej orzecznictwa trudno jest twierdzić, że Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty naruszył art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 353<sup>1</sup> k.c., art. 734 k.c. w związku z art. 750 k.c. oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zauważyć przy tym należy, że, jak wynika z ustaleń faktycznych, pod sformułowaniem „przygotowanie zestawu promocyjnego produktów kosmetycznych lub spirytusowych” kryje się w rzeczywistości czynność zapakowania tych produktów wedle określonej kombinacji. Do zaaprobowania jest zatem stanowisko, że przedmiotem umowy było zapakowanie towaru wedle określonej metody (kombinacji), kwalifikowane jako czynność przynależna świadczeniu usług. Należy bowiem mieć na uwadze, że w wyroku z dnia 26 marca 2013 r., II UK 201/12 (LEX nr 1341964) Sąd Najwyższy uznał, iż umowa o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. nie polega na prostych i powtarzalnych czynnościach. Podobnie przyjęto np. w innych wyrokach, że umową o dzieło nie są czynności polegające na przemieszczaniu i układaniu drewna w stosy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. II UKN 386/99, OSNAPiUS 2001 nr 16 poz. 522); powtarzalne tłumaczenia

dokumentów branżowych niewykraczające poza zwykłe czynności translatorskie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., II UK 315/2010, OSNP 2012 nr 9-10 poz. 127).

Jeśli chodzi o naruszenie przepisów postępowania, to oczywista zasadność skargi kasacyjnej musi wynikać z wpływu zarzucanego uchybienia na wynik sprawy. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której oczywista zasadność skargi kasacyjnej miałyby polegać na oczywistym naruszeniu przepisów procesowych, gdyż, stosownie do art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c., skargę można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżący więc musi wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), iż kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r. II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436).

W tym kontekście zauważyć należy, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. między innymi wyroki z

dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003 nr 7, poz. 182; z dnia 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNAPiUS nr 15, poz. 352 oraz z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, LEX nr 2009730; z dnia 18 marca 2003 r. IV CKN 1862/00, LEX 109420, a także postanowienia z dnia 20 lutego 2003 r. II CKN 1138/00, LEX 78271 oraz z dnia 5 kwietnia 2002 r. II CKN 1368/00, LEX 54382). Takiego zarzutu nie można postawić Sądowi drugiej instancji. Natomiast nawet nierozpoznany zarzut dotyczący wad konstrukcyjnych uzasadnienia Sądu pierwszej instancji nie ma wpływu na wynik sprawy, gdyż w tym aspekcie istotne znaczenie ma uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji.

Natomiast jeśli chodzi o zarzut bezzasadnego pominięcia wniosku dowodowego wnioskodawcy w postaci dowodu z zeznań świadków, to istotnie Sąd drugiej instancji wprost nie zajął stanowiska co do zarzutu zawartego w apelacji, a dotyczącego naruszenia art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 k.p.c. W skardze kasacyjnej nie wskazuje się jednak na relację zachodzącą między pominięciem dowodu z zeznań świadków a wynikiem sprawy (treścią ustaleń faktycznych).

Co do naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 232 w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. - przez nieprzeprowadzenie dowodu z urzędu na okoliczność posiadania przez zainteresowanych statusu ucznia lub studenta, wypada przypomnieć, że zgodnie z wyrażoną w tym przepisie normą prawną, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może jednak dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Trzeba zauważyć, że wykładnia zdania drugiego tego artykułu nie powinna być dokonywana w oderwaniu od jego zdania pierwszego. Dopiero bowiem odczytanie całej zawartej w tym przepisie regulacji prawnej pozwala na właściwą jego interpretację, z uwzględnieniem sformułowanej w komentowanej normie prawnej reguły i wyjątku od niej. Taka właśnie analiza cytowanego przepisu doprowadziła do utrwalenia w judykaturze poglądu, w świetle którego obowiązek wskazywania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy obciąża strony, zaś sąd jest wyjątkowo uprawniony do dopuszczenia innych, niewskazanych przez strony dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest dostateczny do jej rozstrzygnięcia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997 nr 3, poz.

29 i z dnia 12 maja 1998 r., II UKN 42/98, OSNP 1999 nr 9, poz. 319). Reguła ta dotyczy także sporów z zakresu ubezpieczeń społecznych. Odrębny charakter postępowania w tej kategorii spraw nie wyłącza bowiem zasady kontradiktoryjności, w tym wynikającego z komentowanego przepisu ciężaru dowodzenia przez ubezpieczonego faktów rzutujących na jego prawo do świadczeń z tychże ubezpieczeń (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2008 r., I UK 193/07, LEX nr 447681; z dnia 8 lipca 2008 r., II UK 344/07, LEX nr 497701 i z dnia 11 lutego 2011 r., II UK 269/10, LEX nr 794791).

Już zatem z tych przyczyn nieprzeprowadzenie przez Sąd dowodu z urzędu na okoliczność posiadania przez zainteresowanego statusu ucznia lub studenta nie uzasadnia zarzutu kwalifikowanej postaci naruszenia art. 232 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Z kolei naruszenie art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w związku z art. 321 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez orzeczenie ponad żądanie w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego, nie może świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż przepisy te dotyczą kosztów procesu. Weryfikacja tego rodzaju rozstrzygnięć procesowych odbywa się w trybie art. 394<sup>2</sup> § 1 k.p.c. albo art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c., a Sąd Najwyższy nabywa uprawnienia do zmiany wyroku w tej części tylko w przypadku uwzględnienia skargi kasacyjnej. Oznacza to, że orzekanie w tym przedmiocie ma charakter akcesoryjny i nie może świadczyć samoistnie od dopuszczalności skargi kasacyjnej.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398<sup>9</sup> k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 102 k.p.c.

